

Normal drift i NBO i august. Stopp i SIL 21. august med varighet 4,5 timer.

Finansiell Stabilitet/
Interbankoppgjør
25. september 2018

Gjennomsnittlig omsetning i NBO i august var 212,4 milliarder kroner, og antallet transaksjoner per dag var i gjennomsnitt 2 262. Høyest omsetning var den 31. august med 344,9 milliarder kroner. Denne dagen var det terminforfall av merverdiavgift, tildeling av F-lån, forfall på F-innskudd og overførslar til helseforetakene. Laveste omsetning var 21. august med 149,7 milliarder kroner fordelt på 2 129 transaksjoner. Høyeste antall transaksjoner på en dag var 30. august med 2 978 transaksjoner.

Bankenes inntestående i Norges Bank i august var i gjennomsnitt 34,8 milliarder kroner. Gjennomsnittlig reserveinnskudd var 203,8 millioner kroner, med en topp på 651,2 millioner 31. august, se figur 2. Største intradag låneopptak var 1. august med 32,5 milliarder kroner. Gjennomsnittlig intradag låneopptak i august var 18,7 milliarder kroner. Det var ingen D-lån i august.

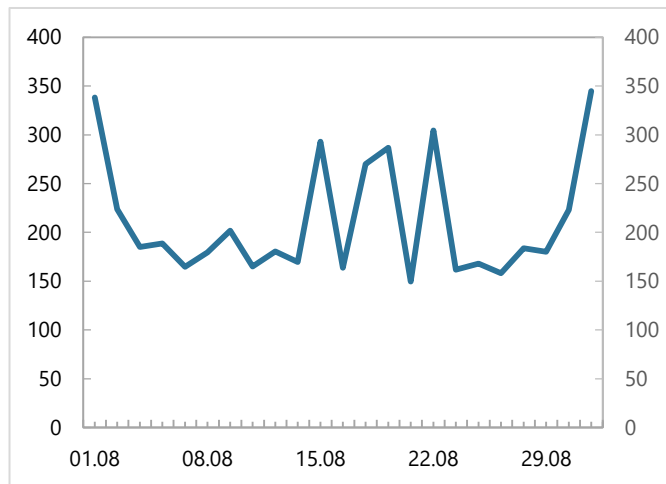
Norges Bank opplevde problemer med internettforbindelsen den 30. august mellom kl. 15:30 og 16:00. Det ble oppdaget noen forsinkelser av e-poster, men driften i NBO ble ikke påvirket. Problemet med internettforbindelsen ble løst samme dag, og NBO stengte til normal tid.

Det ble utført en beredskapsøvelse den 20. august av Norges Banks kriseorganisasjon. Scenariet var et cyber angrep som rammet både primær- og reservesystemet for NBO. Målet med en slik øvelse er blant annet å få en økt forståelse av kriseorganisasjonen, en god rolleforståelse og et bedre internt samvirke.

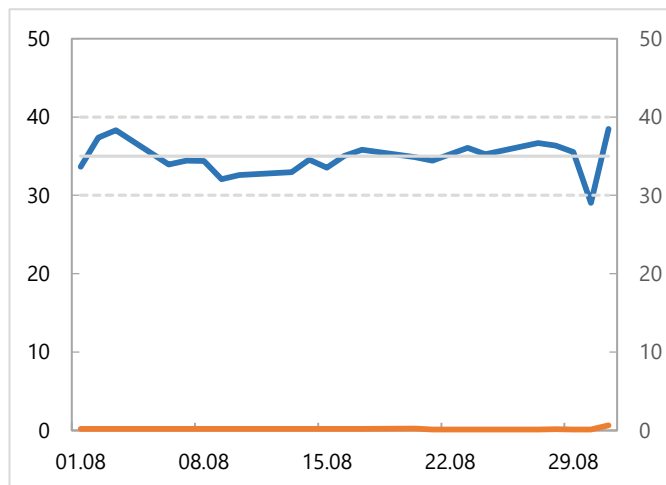
En analyse over gjennomsnittlig antall transaksjoner per dag i NBO vår og sommer 2014 til 2018 viser at det er en nedgang av antall transaksjoner fra vår til sommer hvert år, se figur 3. I gjennomsnitt har det vært 7,95 % færre transaksjoner om sommeren enn om våren. Daglig gjennomsnittlig transaksjoner i første halvår 2016 på ca. 1 837 er en økning på 29 % sammenliknet med første halvår 2015 (ca. 1 425 transaksjoner per dag). Videre har daglig transaksjoner i første halvår 2018 vært i gjennomsnitt på ca. 2 505, en økning på 31 % sammenliknet med første halvår 2017 (ca. 1 919 transaksjoner).

Driftsmønsteret for NICS ble endret den 3. september 2015 og den 22. november 2017 slik at bruttovinduet for NICS SWIFT startet to timer tidligere, hhv fra kl. 15:30 til 13:30, og fra kl. 13.30 til 11.30. Dette betyr at alle SWIFT-meldinger mottatt i NICS etter hhv. kl.13:30 og 11:30 blir gjort opp brutto i NBO. Tidligere ble alle transaksjoner under 25 millioner tatt med i sluttavregningen fra NICS. Disse endringene har medført en økning i antallet betalingsoppdrag til NBO i de påfølgende årene (2015 til 2016 og 2017 til 2018).

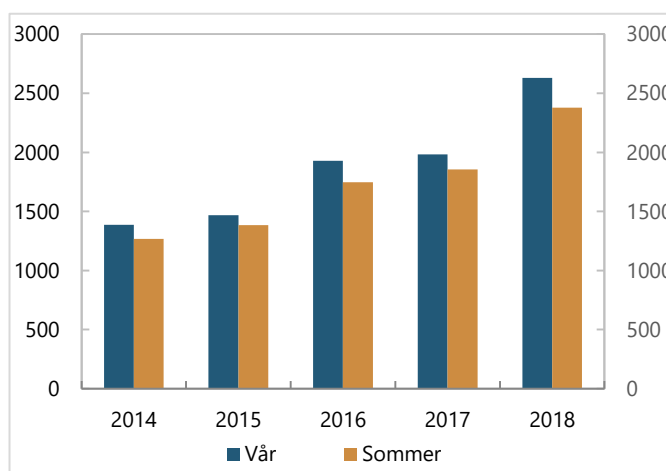
Figur 1. Daglig omsetning, august 2018. Milliarder kroner

Figur 2. Totalinnskudd og reserveinnskudd august 2018. Milliarder kroner

Figur 3. Antall gjennomsnittlig transaksjoner per dag, vår og sommer 2014-18

Stopp i behandling av transaksjoner i sikkerhet-for-lån systemet (SIL) 21. august. Et problem med meldingsreferansene i SIL medførte full stopp i oppdatering av låneadgang. Dette førte til at 45 transaksjoner til en samlet verdi av 550 millioner ble forsinket. Feilen ble midlertidig rettet etter ca. 4,5 timer og en permanent rettelse vil installeres i slutten av november. Norges Bank overvåket systemet nøye og var i kontakt med alle banker som fikk forsinket sine transaksjoner.

Samlet låneadgang var 286 milliarder kroner ved utgangen av august, se figur 4. Dette er en nedgang på 10 milliarder siden utgangen av juli. De siste fem årene har gjennomsnittlig låneadgang (tall fra slutten av hver måned) hatt en økende trend, se figur 5. Gjennomsnittlig låneadgang har økt fra 219 milliarder i 2014 til 283 milliarder så langt i 2018. I begynnelsen av 2016 ble et nytt sikkerhet-for-lån system satt i drift som automatiserte store deler av transaksjonsbehandlingen. Dette førte til at behandlingstiden gikk ned, hvilket kan ha vært medvirkende til at bankene velger å ha høyere pantsattelser.

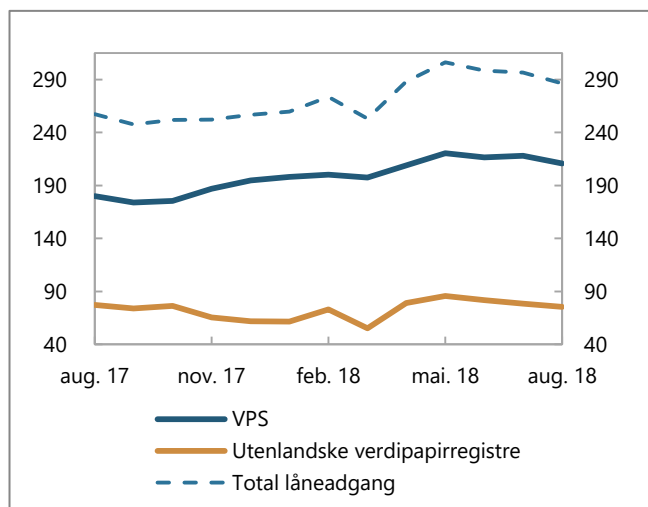
Samtidig har også gjennomsnittet for største intradag låneopptak per dag økt noe. Største intradag låneopptak så langt i 2018 er 54,6 milliarder kroner og gjennomsnittet er 23,3 milliarder. Tilsvarende gjennomsnitt for 2017 var 19,4 milliarder.

Mange manuelle transaksjoner ble utført i sikkerhet for lån-systemet (SIL) i august. Andelen manuelle transaksjoner var langt høyere enn normalt hvor 34 prosent av transaksjonene måtte utføres manuelt av Norges Bank. Mange banker som benytter kapitalforvalter bruker delpantløsningen for pant. For disse tilfellene finnes ingen automatisert løsning for frigivelser, og disse må utføres manuelt av Norges Bank. Årsaken til høy manuell frigivelsesaktivitet i august var at flere banker ble klargjort for bytte av kapitalforvalter.

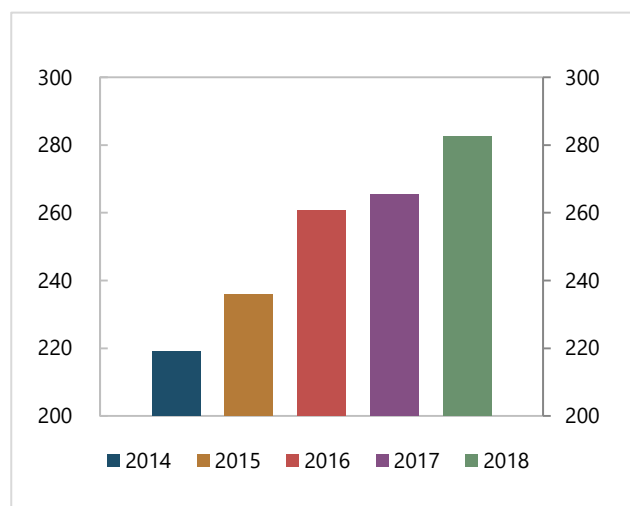
Totalt sett ble det imidlertid utført få endringer på pantet i august og kun 188 transaksjoner ble gjennomført i SIL. Det er 30 prosent færre transaksjoner enn gjennomsnittet for siste tolv måneder.

I august ble det pantsatt svært få nye verdipapirer, se figur 6. Kun tre nye verdipapirer ble pantsatt, hvorav ett ble avvist da det ikke oppfylte regelverket for pant i Norges Bank. Norges Bank har til enhver tid en oppdatert liste med godkjente verdipapirer for pantsattelse tilgjengelig på våre internettsider. Banker kan fritt pantsatte ISIN fra denne listen og vil da innen få minutter få økt sin låneadgang. Bankene kan også pantsatte verdipapirer som ikke er på listen, men disse vil vurderes opp mot regelverket for sikkerhetsstillelse for lån i Norges Bank før godkjenning. Verdipapir som ikke er pantsatt i løpet av siste seks måneder vil fjernes fra listen og må ved pantsattelse igjennom en ny godkjenningsprosess.

Figur 4. Låneadgang siste tolv måneder i milliarder kroner

Figur 5. Gjennomsnittlig låneadgang siste fem år i milliarder kroner

Figur 6. Antall godkjente verdipapirer som pantsattelse for lån (venstre akse). Antall nye verdipapirer godkjent som sikkerhet for lån (høyre akse)

